

Raadsvoorstel

Burgemeester en wethouders

Jaargang	:	2026
Registratienummer	:	3819104
Datum	:	28 mei 2026
Onderwerp	:	Aanpassing van artikel 27 van de Verordening Sociaal Domein ingaande met terugwerkende kracht op 1 januari 2026 (10 ^e wijziging)

Voorstel

1. Het aangepaste artikel 27 van de Verordening Sociaal Domein Alphen aan den Rijn vast te stellen, ingaande met terugwerkende kracht op 1 januari 2026, onder intrekking van het huidige artikel 27 (10^e wijziging).

Kerngegevens

Publiekssamenvatting

Bij het vaststellen van de Programmabegroting 2026 heeft de gemeenteraad de motie Gelijke waardering voor jonge mantelzorgers aangenomen (33 stemmen voor, 4 stemmen tegen).

De motie verzoekt het college om:

1. De vorm en de waarde van het mantelzorgcompliment voor jonge mantelzorgers gelijk te trekken met dat van volwassen mantelzorgers;
2. Dit te realiseren binnen het bestaande budget voor het mantelzorgcompliment, bijvoorbeeld door herverdeling of aanpassing van de waarderingsvorm;
3. De raad hierover uiterlijk in april 2026 te informeren, zodat dit op tijd is voor de aanvraagperiode van het mantelzorgcompliment dat start in juni 2026.

De Adviesraad Samenleving is geraadpleegd over de invulling van deze motie, haar advies is in dit voorstel verwerkt. Om uitvoering te kunnen geven aan deze motie, dient artikel 27 van de Verordening Sociaal Domein te worden aangepast. De voorgestelde aanpassingen staan in het bijgevoegde Wijzigingsbesluit.

Inleiding

De gemeenteraad heeft in haar motie gevraagd om het compliment voor jonge mantelzorgers gelijk te trekken aan het compliment voor volwassen mantelzorgers. Dit moet binnen het bestaande budget gerealiseerd worden, indien nodig door herverdeling of aanpassing van de waarderingsvorm.

Tot en met 2025 ontvingen volwassen mantelzorgers een vast bedrag van €200 en jonge mantelzorgers een cadeaubon ter waarde van €50. Uitvoering van de motie leidt tot een hogere waardering voor jonge mantelzorgers in de leeftijd van 6 tot en met 15 jaar, maar ook tot een lagere waardering voor alle mantelzorgers indien het beschikbare budget wordt overschreden. Dan wordt het budget evenredig onder de aanvragers verdeeld. Om dat risico te beperken is ervoor gekozen om voor jonge mantelzorgers in de leeftijd van 6 tot en met 15 jaar in 2026 een bedrag van maximaal €100 te hanteren.

De Adviesraad Samenleving heeft advies uitgebracht over de invulling van de motie. Zij is positief over het voornemen om de vorm en de waarde van het mantelzorgcompliment voor jonge mantelzorgers gelijk te trekken met dat van volwassen mantelzorgers, maar stelt dat het averechts werkt op het moment dat dit ertoe leidt dat de hoogte van de waardering naar beneden gaat. De voorgestelde invulling komt in haar ogen voldoende tegemoet aan het streven om tot een meer gelijke waardering te komen. Het volledige advies van de Adviesraad Samenleving, is bijgevoegd.

In het najaar volgt een evaluatie, waarin behalve de hoogte van het mantelzorgcompliment, ook de ondersteuningsbehoefte van jonge mantelzorgers meegenomen wordt.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het doel van het geven van een mantelzorgcompliment is om waardering en erkenning uit te spreken voor de onbetaalde zorg en ondersteuning die mantelzorgers en jonge mantelzorgers verlenen. Het mantelzorgcompliment helpt ook om mantelzorgers in beeld te krijgen, zodat we hen kunnen helpen en ondersteunen.

Kader

- Motie Gelijke waardering voor jonge mantelzorgers (6 november 2025)
- Wmo artikel 2.1.6
- Aanbestedingsleidraad Dichtbij in de Rijnstreek 2022–2026, waarin mantelzorgwaardering is ondergebracht (p. 25)
- Artikel 27 van de Verordening Sociaal Domein

Toelichting

Met de voorgestelde wijzigingen wordt voor de periode van één jaar invulling gegeven aan de motie Gelijke waardering voor jonge mantelzorgers.

Er worden verschillende definities en leeftijdsgrenzen voor jonge mantelzorgers gehanteerd in Nederland. Alphen aan den Rijn hanteerde een bovengrens van 15 jaar voor jonge mantelzorgers, waar 24 jaar het meest gangbaar is. Dat wordt in alle onderzoeken, cijfers en kaders die er zijn, gehanteerd. Bijvoorbeeld bij MantelzorgNL en het SCP. In dit voorstel is hierbij aangesloten, door de definitie voor jonge mantelzorgers te verruimen naar jonge mantelzorgers in de leeftijd van 6 tot en met 24 jaar. De ondergrens van 6 jaar is ongewijzigd gebleven.

Op advies van de Adviesraad Samenleving is ervoor gekozen om in 2026 een maximum van €100 te hanteren voor jonge mantelzorgers in de leeftijd van 6 tot en met 15 jaar. Jonge mantelzorgers in de leeftijd van 16 tot en met 24 jaar ontvangen een mantelzorgcompliment van maximaal €200.

Indien het beschikbaar gestelde budget wordt overschreden, wordt het budget naar evenredigheid onder de aanvragers verdeeld.

De ambitie is dat jonge mantelzorgers in de leeftijd van 16 tot en met 24 jaar beter in beeld komen. Daarom wordt de groep jonge mantelzorgers uitgebreid met de leeftijdsgroep 16 tot en met 24 jarigen. Tot en met 2025 vielen zij onder het mantelzorgcompliment voor volwassenen en dienden zij ook aan die voorwaarden te voldoen (gedurende drie maanden, acht uur zorg per week verlenen). Er zijn in 2025 73 mantelzorgcomplimenten aangevraagd door mantelzorgers in deze leeftijdsgroep. Dat is relatief weinig. Aansluiting bij de landelijke leeftijdsgrens, waarin jongeren tot en met 24 jaar onder de categorie jonge mantelzorgers worden gerekend, biedt de mogelijkheid om meer aandacht voor deze groep te creëren en hen beter in beeld te krijgen om hen zo ondersteuning te kunnen bieden. Het Steunpunt Mantelzorg heeft hier aandacht voor.

In november 2026 zal gestart worden met een evaluatie, waaruit de invulling van het mantelzorgcompliment voor 2027 en verder wordt vormgegeven. Behalve de hoogte van het mantelzorgcompliment, wordt hierin ook de ondersteuningsbehoefte van jonge mantelzorgers meegenomen.

Duurzaamheid

Het voorstel draagt bij aan het versterken van een duurzame inzetbaarheid van mantelzorgers in Alphen aan den Rijn. Mantelzorgers zijn van groot belang voor de leefbaarheid en zelfredzaamheid binnen de gemeente Alphen aan den Rijn. Mantelzorgers die het mantelzorgcompliment aanvragen, ontvangen een blijk van waardering en komen in beeld bij het Steunpunt Mantelzorg. Hierdoor kunnen zij door het Steunpunt worden geïnformeerd over ondersteuningsmogelijkheden en daar gebruik van maken. Hierdoor wordt het risico op overbelasting of uitval van mantelzorgers verkleind.

Participatie

De Adviesraad Samenleving heeft advies uitgebracht over de invulling van de motie Gelijke waardering voor jonge mantelzorgers en staat positief tegenover deze invulling van de motie. De Adviesraad Samenleving staat echter niet achter de maximering van het budget, waardoor het mantelzorgcompliment mogelijk lager uitvalt. Het advies van de Adviesraad Samenleving en de beantwoording vanuit het college is bijgevoegd.

Communicatie

Het gewijzigde artikel zal gepubliceerd worden op Overheid.nl. Mantelzorgers zullen bij het doen van hun aanvraag geïnformeerd worden over de wijzigingen.

Financiële consequenties

De financiële consequenties worden gedekt uit Programma 4. In 2026 is €450.000 beschikbaar voor het mantelzorgcompliment. Het aantal aanvragen is moeilijk te voorspellen. Op basis van de motie wordt het bedrag evenredig verdeeld over de aanvragen, indien dit budget wordt overschreden. Mantelzorgers ontvangen dan een lager mantelzorgcompliment dan eerdere jaren, waardoor het budget niet wordt overschreden.

Vervolg

Het gewijzigde artikel 27 van de Verordening Sociaal Domein zal met terugwerkende kracht in werking treden op 1 januari 2026.

Bijlage(n):

1. Motie Gelijke waardering voor jonge mantelzorgers (6 november 2025)
2. Wijzigingsbesluit van artikel 27 van de Verordening Sociaal Domein Alphen aan den Rijn
3. Advies Adviesraad Samenleving
4. Brief beantwoording Adviesraad Samenleving

Deze wijziging van de **Verordening Alphen aan den Rijn** treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2026.

Aldus vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn op 30 oktober 2014 en 17 december 2015 (1e wijziging) en 15 december 2016 (2e wijziging), 14 december 2017 (3e wijziging) en 21 november 2019 (4e wijziging), 16 december 2021 (5e wijziging), 15 december 2022 (6e wijziging), 25 april 2024 (7e wijziging), 12 november 2024 (8e wijziging), 11 november 2025 (9e wijziging) en 28 mei 2026 (10e wijziging).

Burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris,

de burgemeester,

F. van den Berg – Jansen

mr. F.D. (Erik) van Heijningen

Besluit

Gemeenteraad

Jaargang	:	2026
Registratienummer	:	3819104 (zaaknummer)
Onderwerp	:	Aanpassing van artikel 27 van de Verordening Sociaal Domein ingaande met terugwerkende kracht op 1 januari 2026 (10 ^e wijziging)

De raad van Alphen aan den Rijn, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van << wordt ingevuld door de Griffie >>>,

besluit:

De 10^e wijziging, het aangepaste artikel 27 van de Verordening Sociaal Domein Alphen aan den Rijn vast te stellen, ingaande met terugwerkende kracht op 1 januari 2026, onder intrekking van het huidige artikel 27.

Gewaarmerkte bijlage(n):

1. Wijzigingsbesluit van artikel 27 van de Verordening Sociaal Domein Alphen aan den Rijn

Vastgesteld in de openbare vergadering van 28 mei 2026.

De raad van Alphen aan den Rijn,

de griffier,

de voorzitter,

drs. J.A.M. Timmerman

mr. F.D. (Erik) van Heijningen